

PISA 2009

Danske unge i en
international sammenligning

Bind 1 – Resultatrapport

AKF

DANMARKS PÆDAGOGISKE
UNIVERSITETSSKOLE
AARHUS UNIVERSITET

SFI

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER
FOR VELFÆRD

PISA 2009
Danske unge i en international sammenligning
Bind 1 – Resultatrapport

Niels Egelund (red.)

Danmarks Pædagogiske Universitetsskole
Aarhus Universitet
Tuborgvej 164
2400 København NV

© 2010 DPU og forfatterne

Kopiering fra denne bog er kun tilladt ifølge aftale med Copy Dan

Grafisk tilrettelæggelse: Schwander Kommunikation
Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk a/s

1. udgave, 1. oplag

ISBN 978-87-7281-559-6
Varenr. 7165

Bogen kan købes ved henvendelse til:

Dafolo A/S
Suderbovej 24
9900 Frederikshavn
Telefon: 9620 6666
Fax: 9842 9711
mi@dafolo.dk
www.dafolo-online.dk

Indhold

5	Forord
7	Sammenfatning af resultaterne fra PISA 2009
8	Resultaterne i læsning
9	Resultaterne i matematik
10	Resultaterne i naturvidenskab
10	Elevbaggrundens betydning for læsefærdighederne
13	1. OECD-programmet PISA
13	PISA – en oversigt
15	2. Læsning, tekstforståelse og læseundersøgelser
15	Læsning – en forudsætning for videnstilegnelse, vidensdeling og samfundsdeltagelse
19	Hvad er forskellen på læseundervisning og testning af læsefærdigheder?
22	Den internationale undersøgelse af læsning – PISA
25	Særlige danske test i PISA 2009
26	Danske elevers læsefærdigheder
35	15-årige elevers færdigheder på PISA's tre færdighedsområder
39	Udviklingstendenser i danske elevers læsefærdigheder på samlet læseskala
43	Læsefærdigheder blandt 15-årige drenge og piger
52	Danske elevers læseengagement
64	15-årige elevers læsestrategier
80	Referencer
83	3. Matematik
83	Indledning
83	PISA's framework
86	Resultater
89	Præstationsniveauer
100	Præstationsniveau og etnicitet

102	Sammenfatning og diskussion
103	Referencer
105	4. Naturvidenskab
105	Indledning
106	PISA's framework
107	Kort om, hvordan opgaverne er konstrueret
109	Resultater
109	Præstationsniveauer
115	Kønsforskelle i præstationer
120	Præstationsniveau og etnicitet
121	Sammenfatning og perspektivering
121	Referencer
125	5. Sammenhænge mellem elevernes læsefærdigheder, deres hjemmebaggrund og skoleforløb
126	Betydningen af elevbaggrunden for læsefærdighederne
143	Betydningen af socioøkonomisk baggrund for sammenhænge mellem læsefærdigheder, engagement i læsning og anvendelsen af effektive læsestrategier
152	Forældrenes rolle i forhold til elevens læsning
163	Elever med læsevanskeligheder
170	Skolestørrelse, klassestørrelse og læsefærdigheder
175	Hvad karakteriserer succesfulde skoler? Et kig på ressourcer, politikker og praksis
183	Sammenfatning
185	Referencer
187	6. Metode og datakvalitet i PISA 2009
187	Testopgaver og spørgeskemaer
188	Målgruppe og testperiode
188	Stikprøveudtræk
189	Den praktiske gennemførelse af dataindsamlingen
190	Deltagelse
190	Datakvalitet

Hvor godt er det at læse i skolen? Og er der forskellene mellem lærerens
kompetencer med hensyn til at læse i skolen? Kan de læse og analysere (Bilags
tabel) læse og analysere, og kan de læse og analysere (Bilags
tabel) læse og analysere, og kan de læse og analysere?

I PISA 2006 har 5. klasses elever kompetencer været i 1000. Klassen, der
holdt sig til læsning er blevet undersøgt. Endvidere indgår læsning af
kompetencer i matematik og naturfag.

I denne rapport gives der en beskrivelse af de bedste resultater fra de
danske elever i de 1000. Klassen, der holdt sig til læsning, og et stort pers-
pektiv på det bedste. I den internationale sammenligning, som har et stort pers-
pektiv på det bedste, indgår de resultaterne i de 1000. Klassen, der holdt sig
til læsning, og de 1000. Klassen, der holdt sig til læsning.

PISA 2009

Danske unge i en
international sammenligning

Bind 2 – Teknisk rapport

AKF

DANMARKS PÆDAGOGISKE
UNIVERSITETSSKOLE
ARHUS UNIVERSITET

SFI

DET NATIONALE
FORSKNINGS-CENTER
FOR VELFERD

PISA 2009
Danske unge i en international sammenligning
Bind 2 – Teknisk rapport

Niels Egelund (red.)

Danmarks Pædagogiske Universitetsskole
Aarhus Universitet
Tuborgvej 164
2400 København NV

© 2010 DPU og forfatterne

Kopiering fra denne bog er kun tilladt ifølge aftale med Copy Dan

Grafisk tilrettelæggelse: Schwander Kommunikation
Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk a/s

1. udgave, 1. oplag

ISBN 978-87-7281-560-2
Varenr. 7166

Bogen kan købes ved henvendelse til:

Dafolo A/S
Suderbovej 24
9900 Frederikshavn
Telefon: 9620 6666
Fax: 9842 9711
mi@dafolo.dk
www.dafolo-online.dk

Indhold

5	Forord
7	1. OECD-programmet PISA
7	PISA – en oversigt
8	PISA's metode
9	Hvad PISA måler
11	Referencer
13	2. Læsning, tekstforståelse og læseundersøgelser
13	Læsning – en forudsætning for videnstilegnelse, vidensdeling og samfundsdeltagelse
13	Læsning i PISA
26	Hvordan måles funktionel læsekompetence i PISA
28	Særlige danske test i PISA 2009
30	Danske elevers læsefærdigheder i en international sammenligning
37	Elevernes færdigheder på PISA's tre færdighedsområder
44	Trend: udvikling af elevernes læsefærdighed på samlet læseskala
45	Læsefærdigheder blandt 15-årige drenge og piger
45	Læsefærdigheder blandt 15-årige elever, der taler/ikke taler testens sprog i hjemmet
53	Danske elever i en international sammenligning
57	Elevernes læseengagement
58	15-årige elevers læselyst
62	15-årige elevers læsevaner (tid brugt på læsning og valg af læsematerialer)
75	15-årige elevers bevidsthed om effektive læsestrategier
85	Forskellige læserprofiler og læsefærdigheder
87	Referencer
94	Appendiks – eksempler på opgaver
109	3. Matematik
109	Indledning
111	Hvorfor er matematik et fag i skolen?
113	Hvad er indholdet i grundskolefaget matematik?
113	Kompetenceblomsten med otte kompetencer

115	Tre kompetencekategorier i PISA
116	Fagligt stof i fire overordnede idéområder og i discipliner
118	Organisering af området
118	Situationer i fire livssfærer
119	Hjælpe midler
119	Opgavetyper
120	Fordeling af opgaver
120	Opgaveeksempler – frigivne opgaver anvendt i PISA 2003
131	Referencer

135 4. Naturvidenskab

135	Indledning
135	PISA's definition af scientific literacy
139	Organisering af området
140	Kompetencer
142	Viden
145	Kontekst
146	Opgaveformat
148	Præstationsniveauer
148	Resultater
150	Referencer

153 5. Baggrundsplysninger og fortolkning af testresultaterne i PISA

153	Indledning – baggrundsspørgeskemaerne og deres anvendelse
158	Fortolkning af svarene
158	Anvendelse af variable og indeks
159	Referencer
160	Bilag: Statistisk metode

165 6. Metode og datakvalitet i PISA 2009

165	Undersøgelsens målgruppe
166	Testopgaver og spørgeskemaer
167	Pilotundersøgelse
167	Stikprøveudtrækket i PISA
168	Stratificering
169	Deltagelse på skoleniveau og elevniveau
170	Fritagelse af skoler og elever
172	ERA – den elektroniske læsetest
172	Den praktiske gennemførelse af dataindsamlingen
173	Datakvalitet
174	Pålidelighed
174	Validitet
175	Repræsentativitet
176	Kodning af elevernes åbne besvarelser
176	Databasen